

ਟੀਪੀਐਸ ਮਾਨ ਜੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ MISC ਨੰ. 21859/2005 ਦੇ ਐਮ

22 ਅਗਸਤ, 2006

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 — S.482—ਇੱਕ ਖੁਰੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਸਰੀਰਕ ਤਸੱਦਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ — ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ — ਸਵਾਲ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤਸੱਦਦ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਤਸੱਦਦ ਕਾਰਨ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ- ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਰੋਹ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ-ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 50,000 ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਘੇਰਾ ਪੀਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਤਸੱਦਦ/ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ/ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਮਲੂਮ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰੁ. ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਕਤ ਰਕਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਰੰਗ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 11)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਰ.ਐਸ.

ਨਵੀਨ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਲਈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰ.ਕੇ. ਨਿਹਾਲਸਿੰਘਵਾਲਾ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ। ਨੰ. 2।

ਨਿਰਣਾ

ਟੀਪੀਐਸ ਮਾਨ, ਜੇ.

(1) ਪ੍ਰੀਹਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ

ਸਰੀਰਕ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਤਸੱਦਦ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕਮਰ ਦੇ ਜੋੜ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਹੈ, ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ 10/12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ 7 ਅਤੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2004 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉਥੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਕਮਰ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰੈਕਚਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤਿਅੰਤ ਸਰੀਰਕ ਤਸੱਦਦ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਤੁਰਨ ਅਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।

(3) ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2004 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.40 ਵਜੇ ਇਲਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2004 ਨੂੰ ਰਾਤ 11.00 ਵਜੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਗਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਆਖਰਕਾਰ, ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 17 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਫਰੈਕਚਰ ਸੀ। ਫੀਮਰ ਉਸ ਨੂੰ 15 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 25 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 4 ਜੂਨ, 2004 ਨੂੰ ਸਪਾਈਨਲ ਅਨੱਸਥੀਸੀਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਿੰਟਡ ਬਾਇਪੋਲਰ ਮਾਡਯੂਲਰ ਹਿਪ ਆਰਥੋਪਲਾਸਟੀ ਪੋਸਟਰੀਅਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਗਿਬਸਨ ਦੀ ਐਪ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। 47 mm ਸਿਰ ਅਤੇ ਫਸੇ ਸਟੈਮ ਦੇ ਨਾਲ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P.6) ਅਨੁਸਾਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

1. ਝੁਕਣਾ ਅਤੇ ਜੋੜਨਾ / ਕਮਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
2. ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਟਾਇਲਟ।
4. ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਵਾਕਰ ਨਾਲ ਚੱਲੋਂ।

(4) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 10000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਸਰੀਰਕ ਤਸੱਦਦ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

(5) ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ

ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਜ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ 7 ਅਪਰੈਲ 2004 ਨੂੰ ਲੋਪੋਕੋ-ਅਟਾਰੀ ਰੋਡ, ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ 10 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਰੇਹ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਵਾਹਕ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਗਰੇਹ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 (ਅਨੈਕਸਰ ਆਰ.ਐਲ./ਈ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਭਾਵ ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ/ਮੀਂਜਲ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਖਾਤਾ।

(6) ਕੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਥਿਤ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਮੁੱਢਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਥਰੈਅਰ ਦਾ ਫਰੈਕਚਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਰਥੋਪਲਾਸਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ ਨਾ ਚੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਨਾ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਕਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟਾਈਪ ਸੀਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਮਰ ਦੇ ਝੁਕਣ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(7) ਸਿਰਫ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਰੇਹ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਤਜ਼ੱਦਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

(8) ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮਿਲੇ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਟਾਰਚਰ ਕਾਰਨ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਡੀਕੇ ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਜ਼ੱਦਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਜ਼ੱਦਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

"55. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਣ ਬਹੁਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਕਿ ਮੁਦਰਾ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ

ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਖਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ, ਜ਼ੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੰਡਕਾਰੀ ਤੱਤ ਉੱਤੇ। ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮਲੂਮ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ (ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ, ਕਾਨੂੰਨ, ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜੋ ਕਿ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਬੇਸ਼ਕ, ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਹਮਲੇ ਲਈ ਗਲਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਵਾਇਤੀ ਉਪਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(10) ਸਟੇਟ ਇਨ wZX ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਧੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ/ਅੰਡਰ-ਟਰਾਇਲਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਅਕ ਕੌਮ ਨੇ 'ਖਾਕੀ' ਵਿਚਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਰ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੈਰ-ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਈ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਕ-ਅੱਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਘਾਣ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ

ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਅਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਖਾਕੀ' ਵਿਚਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਹਿੱਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਇਕ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ।

(11) ਧਾਰਾ 482 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਘੇਰਾ ਪੀਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਤਸ਼ੱਦਦ/ਔਤਿਆਚਾਰ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ/ਔਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਮਲੂਮ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰੁ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਕਤ ਰਕਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫ਼ਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰੰਗ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਕਮਾਸਕੇ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਜਨਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 50,000 ਰੁਪਏ, ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੇਕਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 50,000 ਹੁਣ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(13) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ